

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)

της 22ας Μαΐου 2008*

Στην υπόθεση C-165/07,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Vestre Landsret (Δανία) με απόφαση της 20 Μαρτίου 2007, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 27 Μαρτίου 2007, στο πλαίσιο της δίκης

Skatteministeriet

κατά

Ecco Sko A/S,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Α. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, Α. Borg Barthet (εισηγητή) και Μ. Pešič, δικαστές

γενικός εισαγγελέας: Ρ. Mengozzi
γραμματέας: Η. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 21 Φεβρουαρίου 2008,

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Ecco Sko A/S, εκπροσωπούμενη από τους H. S. Hansen και T. K. Kristjánsson, advokater,
- η Δανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. Liisberg, επικουρούμενο από τον P. Biering, advokat,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους B. Stromsky και S. Schønberg,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

¹ Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των κλάσεων 6403 και 6404 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας που περιέχεται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη

δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το Κοινό Δασμολόγιο (ΕΕ L 256, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2368/2000 της Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2000 (ΕΕ L 264, σ. 1, στο εξής: ΣΟ).

- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Skatteministeriet (Υπουργείου Φορολογίας) και της εταιρίας Ecco Sko A/S (στο εξής: Ecco) σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη πεδίων.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Η Συνδυασμένη Ονοματολογία, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό 2658/87, στηρίζεται στο εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων (στο εξής: ΕΣ) που καταρτίστηκε από το Συμβούλιο Τελωνειακής Συνεργασίας, νυν Παγκόσμια Οργάνωση Τελωνείων, και καθιερώθηκε με τη Διεθνή Σύμβαση των Βρυξελλών της 14ης Ιουνίου 1983, η οποία εγκρίθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 87/369/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1987 (ΕΕ L 198, σ. 1). Στη ΣΟ έχουν ενσωματωθεί οι εξαψήφιας κλάσεις και διακρίσεις του ΕΣ, ενώ το έβδομο και το όγδοο ψηφίο αποτελούν τις μόνες υποδιαίρεσεις που έχει εισαγάγει η ίδια η ΣΟ.
- 4 Το δεύτερο μέρος της ΣΟ περιλαμβάνει το τμήμα XII που φέρει τον τίτλο «Υποδήματα, καλύμματα κεφαλής, ομπρέλες για την βροχή και τον ήλιο, ράβδοι, μαστίγια κάθε είδους και τα μέρη τους. Φτερά κατεργασμένα και είδη από φτερά. Τεχνητά άνθη, τεχνουργήματα από τρίχες κεφαλής ανθρώπου», το οποίο περιλαμβάνει τέσσερα κεφάλαια από τα οποία το κεφάλαιο 64 φέρει τον τίτλο «Υποδήματα, γκέτες και ανάλογα είδη. Μέρη των ειδών αυτών».

- 5 Το κεφάλαιο 64 της ΣΟ περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες κλάσεις και διακρίσεις:

«6403	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το επάνω μέρος από δέρμα φυσικό: [...]
6403 99	— — άλλα: [...]
	— — — άλλα, εσωτερικά πέλματα, μήκους: [...]
	— — — — ίσου ή ανώτερου των 24 cm:
6403 99 33	— — — — — Υποδήματα που δεν αναγνωρίζονται αποκλειστικά ως υποδήματα για άντρες ή ως υποδήματα για γυναίκες. [...]
6404	Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το πάνω μέρος από υφαντικές ύλες: [...]
6404 19	— — άλλα: [...]
6404 19 90	— — — άλλα».

- 6 Τα υποδήματα που κατατάσσονται στη διάκριση 6403 99 33 της ΣΟ πλήττονται με δασμό 8 %, ενώ αυτά που εμπίπτουν στη διάκριση 6404 19 90 της ΣΟ με δασμό 17 %.

- 7 Όλα τα τμήματα της ΣΟ και, εντός εκάστου τμήματος, όλα τα κεφάλαια της ΣΟ περιέχουν στην αρχή ορισμένες σημειώσεις, ήτοι τις σημειώσεις των τμημάτων ή των κεφαλαίων. Η σημείωση 4, στοιχείο α' του κεφαλαίου 64 της ΣΟ ορίζει:

«η ύλη του πάνω μέρους προσδιορίζεται από τη συστατική ύλη της οποίας η επιφάνεια της εξωτερικής επικάλυψης είναι η πιο μεγάλη χωρίς να υπολογίζονται τα εξαρτήματα ή οι ενισχύσεις όπως μπορντούρες, προστατευτικά αστραγάλων, διακοσμητικά στοιχεία, μπότες, γλωσσίδια, καψούλια ή ανάλογες διατάξεις».

- 8 Κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού 2658/87, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων μπορεί να ενσωματώσει συμπληρωματικές σημειώσεις και επεξηγηματικές σημειώσεις στη Συνδυασμένη Ονοματολογία για να εξασφαλίσει την ομοιόμορφη εφαρμογή της.

- 9 Η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ που προστέθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3800/92 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992, που τροποποιεί τον κανονισμό 2658/87 (ΕΕ L 384, σ. 8), ορίζει:

«Κατά την έννοια της σημείωσης 4 α) θεωρούνται ως “ενισχύσεις” όλα τα τεμάχια από οποιαδήποτε ύλη, (για παράδειγμα, από πλαστική ύλη ή από δέρμα) που επικαλύπτουν την εξωτερική επιφάνεια του πάνω μέρους των υποδημάτων για να τους προσδώσουν μεγαλύτερη στερεότητα, προσδεμένα ή όχι στο πέλμα. Μετά την αφαίρεση των ενισχύσεων, το ορατό τμήμα πρέπει να παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά του πάνω μέρους και όχι της φόδρας.

Για τον προσδιορισμό της συστατικής ύλης του πάνω μέρους, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα τμήματα που επικαλύπτονται από τα εξαρτήματα ή/και τις ενισχύσεις.»

- 10 Οι επεξηγηματικές σημειώσεις του κεφαλαίου 64 της ΣΟ, όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης (ΕΕ 2000, C 199, σ. 1), παραπέμπουν, για την ερμηνεία των όρων «εξωτερικά πέλατα» και «πάνω μέρος», στις επεξηγηματικές σημειώσεις της ΣΟ.
- 11 Οι επεξηγηματικές σημειώσεις της ΣΟ καταρτίζονται από την επιτροπή ΣΟ, η οργάνωση της οποίας διέπεται από το άρθρο 6 της διεθνούς σύμβασης που μνημονεύεται στη σκέψη 3 της παρούσας απόφασης, και εγκρίνονται υπό τους όρους του άρθρου 8 της Σύμβασης από την παγκόσμια οργάνωση τελωνείων.
- 12 Κατά το σημείο Δ, δεύτερο εδάφιο, του μέρους «Γενικές παρατηρήσεις» του κεφαλαίου 64 των επεξηγηματικών σημειώσεων:

«Όταν το πάνω μέρος αποτελείται από διάφορα υλικά, η κατάταξη καθορίζεται από τη συστατική ύλη της οποίας η επιφάνεια της εξωτερικής επικάλυψης είναι η πιο μεγάλη ενώ τα εξαρτήματα όπως τα προστατευτικά των αστραγάλων, μπορντούρες κάθε είδους (προστατευτικές ή διακοσμητικές), άλλα διακοσμητικά στοιχεία (βάλανοι, φούντες, φύσανοι, λόγου χάρη), πόρπες, κουμπιά, καψούλια κορδόνια ή φερμουάρ δεν μεταβάλλουν την κατάταξη. Η συστατική ύλη της φόδρας δεν επηρεάζει την κατάταξη.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Η διαφορά στην κύρια δίκη αφορά τη δασμολογική κατάταξη ενός πεδίλου για το οποίο η Ecco είχε ζητήσει δεσμευτική δασμολογική σημείωση τον Αύγουστο του 2001.

- 14 Στις 19 Νοεμβρίου 2001, οι δανικές τελωνειακές αρχές εξέδωσαν δεσμευτική δασμολογική κατάταξη κατατάσσουσα το εν λόγω προϊόν στη διάκριση 6404 19 90 της ΣΟ ως «υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το πάνω μέρος από υφαντικές ύλες».
- 15 Η Ecco που θεωρούσε ότι το επίδικο στην κύρια δίκη πέδιλο έπρεπε να καταταγεί στη διάκριση 6403 99 33 της ΣΟ, ως «υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το πάνω μέρος από δέρμα φυσικό», άσκησε κατά της δεσμευτικής δασμολογικής σημείωσης προσφυγή ενώπιον του Landsskatteret.
- 16 Το εν λόγω δικαστήριο δέχθηκε την προσφυγή και το Skatteministeriet άσκησε έφεση ενώπιον του Vestre Landsret.
- 17 Το αιτούν δικαστήριο περιγράφει το επίδικο στην κύρια δίκη προϊόν ως «πέδιλο με εξωτερικό πέλμα από καουτσούκ με ψηλά άκρα. Η κάτω επιφάνεια του πέλματος έχει ενσωματωμένα μικρά κομμάτια από διάφορα υλικά και σε διάφορα χρώματα. Στο εξωτερικό πέλμα έχει επικολληθεί εσωτερική/ενδιάμεση σόλα που συνίσταται από ένα στρώμα αφρού EVA και ένα στρώμα αφρού λατέξ καλυμμένο με υφαντική ύλη από μικροΐνες. Στο πάνω μέρος, στο γλωσσίδι, στο κάλυμμα της ράχης του ποδιού και στο περιφτέρνιο υπάρχουν δερμάτινες λουρίδες συσφίξεως καλυμμένες με Velcro για την προσαρμογή του πέδilu στο πόδι· στο κάλυμμα της ράχης του ποδιού και στο εσωτερικό τμήμα του περιφτερνίου υπάρχουν υφασμάτινα γλωσσίδια. Το πάνω μέρος φέρει ανοίγματα για τα δάχτυλα, στην καμάρα και στην εξωτερική επιφάνεια του ποδιού, και στο άνω μέρος του ποδιού και στις δύο πλευρές της φτέρνας. Το δέρμα του πάνω μέρους φέρει εγκοπές με λουρίδες και το λογότυπο της εταιρίας από καουτσούκ. Το δέρμα και οι υφαντικές ύλες είναι κολλημένα στην ενδιάμεση σόλα. Το δέρμα αντιπροσωπεύει, αν περιλάβουμε τα γλωσσίδια σφιξίματος και τα διακοσμητικά στοιχεία, το 71 % της εξωτερικής επιφάνειας του πάνω μέρους».

- 18 Το Vestre Landsret, κρίνοντας ότι η έκβαση της εκκρεμούς ενώπιόν του δίκης εξαρτάται από την ερμηνεία των κλάσεων και των σημειώσεων του κεφαλαίου 64 της ΣΟ, ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχει το παράρτημα I του κανονισμού [...] 2658/87 [...], όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό [...] 2388/2000 [...], την έννοια ότι τα υποδήματα όπως αυτά που αποτελούν το αντικείμενο της κύριας δίκης πρέπει να καταταγούν ως υποδήματα με το πάνω μέρος από φυσικό δέρμα κατά την έννοια της κλάσης 6403 της ΣΟ ή ως υποδήματα με το πάνω μέρος από υφαντικές ύλες κατά την έννοια της κλάσης 6404 της ΣΟ;
- 2) Συμβιβάζεται η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ, που προστέθηκε με τον κανονισμό 3800/92 [...], με τη σημείωση 4(a) του κεφαλαίου 64 της ΣΟ;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

Παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

- 19 Κατά την Ecco, το επίδικο στην κύρια δίκη υπόδημα, στο οποίο το δέρμα αντιπροσωπεύει το 71 % της επιφάνειας εξωτερικής επικάλυψης, πρέπει, σύμφωνα με τη σημείωση 4, στοιχείο α', της ΣΟ, a priori να καταταγεί στην κλάση 6403 της ΣΟ ως υπόδημα με το πάνω μέρος από φυσικό δέρμα.

- 20 Επί πλέον, το δέρμα δεν αποτελεί ούτε εξάρτημα ούτε ενίσχυση κατά την έννοια της σημείωσης 4, στοιχείο α', και, ειδικότερα, ένα πλήρες πάνω μέρος από δέρμα που μπορεί κάλλιστα να χρησιμοποιηθεί χωρίς την υποκείμενη υφαντική ύλη δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «τεμάχια από οποιαδήποτε ύλη» κατά την έννοια της συμπληρωματικής σημείωσης 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ.
- 21 Η Ecco συνάγει ότι το επίδικο στην κύρια δίκη πέδιλο πρέπει να καταταγεί στην κλάση 6403 της ΣΟ ως υπόδημα με «το πάνω μέρος από δέρμα φυσικό».
- 22 Αντιθέτως, η Δανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή φρονούν ότι το επίδικο στην κύρια δίκη πέδιλο πρέπει να καταταγεί ως υπόδημα με το πάνω μέρος από υφαντική ύλη κατά την έννοια της κλάσης 6404 της ΣΟ.
- 23 Η Δανική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, παρά το γεγονός ότι το δέρμα καλύπτει το μεγαλύτερο τμήμα του πάνω μέρους του επιδικού στην κύρια δίκη πεδύλου, πρέπει να θεωρηθεί ως εξάρτημα και/ή ενίσχυση κατά την έννοια της συμπληρωματικής σημείωσης 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ εφόσον προσδίδει αυξημένη σταθερότητα και, αν αφαιρεθεί το δέρμα, η υποκείμενη ύλη έχει τη συνήθη φυσική μορφή ενός πάνω μέρους.
- 24 Κατά την Επιτροπή, η υφαντική ύλη καλύπτει, αντίθετα προς το δέρμα, όλη την εξωτερική επιφάνεια του πεδύλου και παρουσιάζει κάποια σκληρότητα και στερεότητα. Η ύλη αυτή έχει δηλαδή τη φυσική μορφή υποδήματος, αν αφαιρεθεί το δέρμα, οπότε συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στο να δώσει στο πέδιλο τα χαρακτηριστικά υποδήματος.
- 25 Όπως και η Δανική Κυβέρνηση, η Επιτροπή υποστηρίζει επί πλέον ότι το ζήτημα της κατάταξης του επιδικού στην κύρια δίκη εμπορεύματος συζητήθηκε κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής του τελωνειακού κώδικα της 18ης και 19ης Μαρτίου

2003, κατά το πέρας της οποίας τα παρόντα κράτη μέλη συμφώνησαν στο ότι τα πέδιλα, το πάνω μέρος των οποίων αποτελείται από υφαντική ύλη επί της οποίας είναι ραμμένα τεμάχια δέρματος στο εξωτερικό του υποδήματος, πρέπει να θεωρούνται ως έχοντα το πάνω μέρος από υφαντική ύλη. Κατά τη Δανική Κυβέρνηση, η επιτροπή του τελωνειακού κώδικα κατέληξε στο συμπέρασμα αυτό με το σκεπτικό ότι η υφαντική ύλη ήταν ορατή στις πλευρές του πάνω μέρους και, μετά την αφαίρεση των τεμαχίων δέρματος, είχε τη μορφή του πάνω μέρους, κατά την έννοια της σημείωσης 4, στοιχείο α', του κεφαλαίου 64 της ΣΟ.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 26 Με το πρώτο ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατά τα ουσιώδη αν το επίδικο στην κύρια δίκη πέδιλο πρέπει να καταταγεί στην κλάση 6403 της ΣΟ, ως υπόδημα με το πάνω μέρος από δέρμα ή στην κλάση 6404 της ΣΟ, ως υπόδημα με το πάνω μέρος από υφαντικές ύλες.
- 27 Πρέπει να σημειωθεί εξ αρχής ότι, κατά πάγια νομολογία, για λόγους ασφάλειας δικαίου και για να διευκολύνονται οι έλεγχοι, το αποφασιστικό κριτήριο για τη δασμολογική κατάταξη των εμπορευμάτων πρέπει γενικά να αναζητείται στα αντικειμενικά τους χαρακτηριστικά και στις αντικειμενικές τους ιδιότητες, όπως ορίζονται από το κείμενο της κλάσεως της Συνδυασμένης Ονοματολογίας και από το κείμενο των σημειώσεων των τμημάτων ή των κεφαλαίων (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2007, C-208/06 και C-209/06, Medion και Canon Deutschland, Συλλογή 2007, σ. I-7963, σκέψη 34).
- 28 Από τη διατύπωση των κλάσεων 6403 και 6404 της ΣΟ προκύπτει ότι η κατάταξη του επιδίκου στην κύρια δίκη υποδήματος στη μία ή στην άλλη κλάση πρέπει να γίνει αναλόγως της ύλης από την οποία αποτελείται το πάνω μέρος.

- 29 Εν προκειμένω, το άνω μέρος του επιδικίου στην κύρια δίκη πεδίου αποτελείται κυρίως από δέρμα και υφαντική ύλη. Τόσο το δέρμα όσο και η υφαντική ύλη είναι προσαρμοσμένα στο ενδιάμεσο πέλμα με κόλλα.
- 30 Κατά τη σημείωση 4, στοιχείο α', του κεφαλαίου 64 της ΣΟ, η ύλη του πάνω μέρους προσδιορίζεται από τη συστατική ύλη της οποίας η επιφάνεια της εξωτερικής επικάλυψης είναι η πιο μεγάλη χωρίς να υπολογίζονται τα εξαρτήματα ή οι ενισχύσεις.
- 31 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το δέρμα αντιπροσωπεύει, αν υπολογιστούν και τα γλωσσίδια σφιξίματος και τα διακοσμητικά στοιχεία, το 71 % της επιφάνειας εξωτερικής επικάλυψης του πάνω μέρους.
- 32 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί αν το δέρμα, του οποίου η επιφάνεια εξωτερικής επικάλυψης είναι η μεγαλύτερη, πρέπει να θεωρηθεί ως πάνω μέρος ή πρέπει να θεωρηθεί ως ενίσχυση κατά την έννοια της σημείωσης 4, στοιχείο α', του κεφαλαίου 64 της ΣΟ.
- 33 Η συμπληρωματική σημείωση του κεφαλαίου 64 της ΣΟ ορίζει τις ενισχύσεις ως τεμάχια από οποιαδήποτε ύλη που επικαλύπτουν την εξωτερική επιφάνεια του πάνω μέρους των υποδημάτων για να τους προσδώσουν μεγαλύτερη στερεότητα, προσκολλημένα ή όχι στο πέλμα.
- 34 Σημειωτέον επίσης ότι, κατά τη συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ, το ορατό μέρος πρέπει να παρουσιάζει, μετά την αφαίρεση των ενισχύσεων, τα χαρακτηριστικά του πάνω μέρους και όχι της φόδρας.

- 35 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, για να κατατάξει το επίδικο στη κύρια δίκηπέδιλο στη ΣΟ, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να εξετάσει αν, μετά την αφαίρεση του δέρματος, η υφαντική ύλη του επιδίκου στην κύρια δίκη πεδύλου εμφανίζει τα χαρακτηριστικά του πάνω μέρους.
- 36 Αυτά τα χαρακτηριστικά θα εμφανίζει η υφαντική ύλη αν, χωρίς τα δερμάτινα στοιχεία, έχει τη λειτουργικότητα του άνω μέρους, δηλαδή αν συγκρατεί κάπως το πόδι του χρήστη κατά τρόπο ώστε αυτός να μπορεί να χρησιμοποιήσει το υπόδημα για να βαδίσει.
- 37 Συναφώς, διαπιστώνεται ότι η υφαντική ύλη δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πάνω μέρος για τον λόγο και μόνον ότι, αν αφαιρεθεί το δέρμα, διατηρεί τη μορφή άνω μέρους. Πράγματι, μια φόδρα που προορίζεται για επένδυση της ύλης που την επικαλύπτει είναι λογικό να εμφανίζει, και η ίδια, τη μορφή του άνω μέρους.
- 38 Εξάλλου, το γεγονός ότι η υφαντική ύλη παραμένει ορατή γύρω από το δέρμα και στο επίπεδο της φτέρνας δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως φόδρα.
- 39 Πράγματι, όταν το σημείο Δ, δεύτερο εδάφιο, του τμήματος «Γενικές παρατηρήσεις» του κεφαλαίου 64 των επεξηγηματικών σημειώσεων της ΣΟ προβλέπει ότι η συστατική ύλη της φόδρας δεν επηρεάζει την κατάταξη του υποδήματος, το άνω μέρος του οποίου αποτελείται από πλείονες ύλες, αναγνωρίζει σιωπηρά ότι η φόδρα μπορεί να είναι σε ορισμένα σημεία εμφανής, δηλαδή να μην επικαλύπτεται από την ύλη που αποτελεί το πάνω μέρος.
- 40 Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται από την επεξηγηματική σημείωση 1, στοιχείο β', του κεφαλαίου 64 της ΣΟ, όπως προκύπτει από τις επεξηγηματικές σημειώσεις της

ΣΟ που δημοσίευσε η Επιτροπή στις 28 Φεβρουαρίου 2006 (ΕΕ C 50, σ. 1) και διόρθωσε στις 28 Οκτωβρίου 2006 (ΕΕ C 260, σ. 18), η οποία δεν είχε μεν εφαρμογή κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κύριας δίκης, πλην όμως ορίζει ότι «η φόδρα δεν είναι ορατή στην εξωτερική επιφάνεια του υποδήματος με εξαίρεση το παραγέμισμα π.χ. γύρω από το περικνήμιο».

41 Όσον αφορά το επίδικο στην κύρια δίκη πέδιλο, διαπιστώνεται πρώτον ότι η υφαντική ύλη του άνω μέρους φαίνεται να αποτελείται από ύλη σχετικά ασταθή και ελαστική και ότι η αφαίρεση του δέρματος αφήνει το πέδιλο χωρίς γλωσσίδα σφιξίματος ιδίως στο επίπεδο του άνω μέρους της ράχης του ποδιού (cou-de-ried). Διαπιστώνεται ότι η υφαντική ύλη βρίσκεται σε άμεση επαφή με το πόδι, εμποδίζοντας έτσι την επαφή του δέρματος με το πόδι. Τρίτον, η ύπαρξη υφαντικής ύλης ορατής γύρω από το δέρμα και στο επίπεδο της φτέρνας φαίνεται ότι έχει σκοπό να καταστήσει άνετο το υπόδημα.

42 Τα στοιχεία αυτά οδηγούν στη σκέψη ότι, αν αφαιρεθεί το δέρμα, η υφαντική ύλη δεν μπορεί πλέον να συγκρατήσει το πόδι και συνεπώς δεν έχει τα χαρακτηριστικά του άνω μέρους, αλλά έχει τη λειτουργία φόδρας που προορίζεται να εξασφαλίσει περισσότερη άνεση για τον χρήστη.

43 Πάντως, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να προβεί στις αναγκαίες προς τούτο διαπιστώσεις.

44 Αν το αιτούν δικαστήριο καταλήξει ότι η υφαντική ύλη εμφανίζει, από μόνη της, τα χαρακτηριστικά του άνω μέρους, οφείλει να κατατάξει το επίδικο στην κύρια δίκη πέδιλο στην κλάση 6404 της ΣΟ.

- 45 Αν, αντιθέτως, το αιτούν δικαστήριο καταλήξει στο αντίθετο συμπέρασμα, πρέπει να κατατάξει το επίδικο στην κύρια δίκη πένδυλο στην κλάση 6403 της ΣΟ.
- 46 Συγκεκριμένα, στη δεύτερη περίπτωση, το δέρμα είτε εμφανίζει από μόνο του τα χαρακτηριστικά του άνω μέρους, οπότε το επίδικο στην κύρια δίκη πένδυλο υπάγεται στην κλάση 6403 της ΣΟ, είτε δεν τα εμφανίζει, οπότε το άνω μέρος του επιδικίου στην κύρια δίκη πένδυλο πρέπει να θεωρηθεί ως αποτελούμενο ταυτόχρονα από υφαντική ύλη και δέρμα. Δεδομένου όμως ότι το δέρμα αντιπροσωπεύει, σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του αιτούντος δικαστηρίου, το 71 % της επιφάνειας εξωτερικής επικάλυψης του άνω μέρους, θα θεωρηθεί ως η συστατική ύλη της οποίας η επιφάνεια της εξωτερικής επικάλυψης είναι η πιο μεγάλη κατά την έννοια της σημείωσης 4, στοιχείο α', του κεφαλαίου 64 της ΣΟ. Συνεπώς, το πένδυλο πρέπει και πάλι να καταταγεί στην κλάση 6403 της ΣΟ.
- 47 Τέλος, η γνώμη της επιτροπής τελωνειακού κώδικα, για την οποία γίνεται λόγος στις παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο, δεν εμποδίζει την κατάταξη του επιδικίου στην κύρια δίκη πένδυλο στην κλάση 6403 της ΣΟ. Πράγματι, κατά πάγια νομολογία, τα συμπεράσματα της επιτροπής αυτής, μολονότι αποτελούν σημαντικά μέσα για τη διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του Τελωνειακού Κώδικα από τις τελωνειακές αρχές των κρατών μελών και δύνανται για τον λόγο αυτόν να θεωρηθούν ως έγκυρα μέσα για την ερμηνεία του κώδικα αυτού, δεν είναι νομικώς δεσμευτικά (απόφαση της 11ης Μαΐου 2006, C-11/05, Friesland Coberco Dairy Foods, Συλλογή 2006, σ. I-4285, σκέψη 39). Το Δικαστήριο έχει κρίνει εξάλλου ότι, εφόσον συντρέχει περίπτωση, πρέπει να εξετάζεται αν το περιεχόμενο τους είναι σύμφωνο προς τις διατάξεις του Κοινού Δασμολογίου και δεν μεταβάλλει την έννοιά τους (βλ., κατ' αυτή την έννοια, απόφαση της 11ης Ιουλίου 1980, 798/79, Chem-Tec, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 9, σκέψη 11).
- 48 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι η ΣΟ έχει την έννοια ότι ένα πένδυλο, όπως το επίδικο στην κύρια δίκη, με εξωτερικό πέλμα από καουτσούκ, το πάνω μέρος του οποίου αποτελείται από δύο τεμάχια δέρματος κολλημένα στην

ενδιάμεση σόλα που δένονται μεταξύ τους με γλωσσίδια συσφίξεως από δέρμα καλυμμένα από ταινίες Velcro, με το δέρμα να καλύπτει περίπου το 71 % της εξωτερικής επιφάνειας του πάνω μέρους ενώ η υποκείμενη του δέρματος ελαστική υφαντική ύλη παραμένει ορατή σε ορισμένα σημεία, υπάγεται:

- στην κλάση 6404 της ΣΟ αν η υφαντική ύλη του άνω μέρους του πεδίου, αφαιρουμένων των τεμαχίων δέρματος, επιτελεί τη λειτουργία άνω μέρους, δηλαδή συγκρατεί επαρκώς το πόδι ώστε να μπορεί να βαδίζει ο χρήστης του πεδίου·
- στην κλάση 6403 της ΣΟ αν η υφαντική ύλη του άνω μέρους του πεδίου, αφαιρουμένων των τεμαχίων δέρματος, επιτελεί την λειτουργία άνω μέρους, δηλαδή δεν συγκρατεί επαρκώς το πόδι ώστε να μπορεί να βαδίζει ο χρήστης του πεδίου.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

Παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

⁴⁹ Η Ecco υποστηρίζει ότι η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ διευκρινίζει μεν την κατάταξη που προκύπτει από τις κλάσεις της ΣΟ και από τη σημείωση 4, στοιχείο α', του εν λόγω κεφαλαίου, πλην όμως δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα ένα πάνω μέρος που θεωρείται, αν δεν ληφθεί υπόψη η εν λόγω συμπληρωματική σημείωση, ως πάνω μέρος από φυσικό δέρμα να θεωρηθεί αντιθέτως ως πάνω μέρος από υφαντική ύλη.

- 50 Η Ecco προσθέτει ότι, αν υποτεθεί ότι η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ διευρύνει το περιεχόμενο του όρου «ενισχύσεις» έτσι ώστε το επίδικο στην κύρια δίκη πέδιλο να θεωρείται ότι έχει το πάνω μέρος από υφαντική ύλη, η διάταξη αυτή δεν συμβιβάζεται με τη σημείωση 4, στοιχείο α', του εν λόγω κεφαλαίου και για τον λόγο αυτό είναι ανίσχυρη. Η Ecco υποστηρίζει πάντως ότι, αν η εν λόγω συμπληρωματική σημείωση ερμηνευθεί ορθά, δεν οδηγεί σε αποτέλεσμα διαφορετικό αυτού που προκύπτει ευθέως από τη σημείωση 4, στοιχείο α'.
- 51 Η Δανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή προτείνουν στο Δικαστήριο να απαντήσει ότι η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ συμβιβάζεται με τη σημείωση 4, στοιχείο α', του εν λόγω κεφαλαίου.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 52 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται κατά τα ουσιώδη ως προς το κύρος της συμπληρωματικής σημείωσης 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ, λαμβανομένης υπόψη της σημείωσης 4, στοιχείο α', του εν λόγω κεφαλαίου.
- 53 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι το ερώτημα αυτό υποβλήθηκε λόγω του επιχειρήματος που προέβαλε η Ecco στο πλαίσιο της κύριας δίκης, ότι δηλαδή η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ δεν συμβιβάζεται με τη σημείωση 4, στοιχείο α', του εν λόγω κεφαλαίου στην περίπτωση που ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι το υπόδημα, στο οποίο η μεγαλύτερη επιφάνεια εσωτερικής επικάλυψης αποτελείται από δέρμα που έχει τη μορφή του άνω μέρους, κατατάσσεται στην κλάση 6404 της ΣΟ, τη στιγμή που η υποκειμένη του δέρματος υφαντική ύλη εμφανίζει και αυτή τη μορφή του άνω μέρους.

- 54 Συναφώς αρκεί η διαπίστωση, αφενός, ότι η σημείωση 4, στοιχείο α', του κεφαλαίου 64 της ΣΟ προβλέπει ρητά ότι τα τμήματα που αποτελούνται από ενισχύσεις δεν επηρεάζουν τον προσδιορισμό της συστατικής ύλης του άνω μέρους των υποδημάτων ενόψει κατατάξεώς τους στη ΣΟ. Η διευκρίνιση αυτή διατυπώνεται χωρίς καμιά αναφορά ή περιορισμό σχετικά με την επιφάνεια που καλύπτουν οι εν λόγω ενισχύσεις.
- 55 Αφετέρου, διαπιστώνεται ότι η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ περιορίζεται, όπως δείχνει ο τίτλος της, στο να δώσει ορισμένα στοιχεία εξήγησης όσον αφορά τις ενισχύσεις κατά την έννοια της σημείωσης 4, στοιχείο α', και ειδικότερα σχετικά με τη λειτουργία τους.
- 56 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν υπάρχει αντίφαση μεταξύ του περιεχομένου της σημείωσης 4, στοιχείο α', του κεφαλαίου της ΣΟ και της συμπληρωματικής σημείωσης 1 του εν λόγω κεφαλαίου, ικανή να θίξει το κύρος της τελευταίας.
- 57 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο ερώτημα αρμόζει η απάντηση ότι η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της ΣΟ συμβιβάζεται με τη σημείωση 4, στοιχείο α', του εν λόγω κεφαλαίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 58 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πέμπτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Η Συνδυασμένη Ονοματολογία που περιέχεται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΟΚ) 2658/87 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1987, για τη δασμολογική και στατιστική ονοματολογία και το Κοινό Δασμολόγιο, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 2388/2000 της Επιτροπής, της 13ης Οκτωβρίου 2000, έχει την έννοια ότι ένα πέδιλο όπως το επίδικο στην κύρια δίκη, με εξωτερικό πέλημα από καουτσούκ, το πάνω μέρος του οποίου αποτελείται από δύο τεμάχια δέρματος κολλημένα στην ενδιάμεση σόλα που δένονται μεταξύ τους με γλωσσίδια συσφίξεως από δέρμα, καλυμμένα από ταινίες Velcro, με το δέρμα να καλύπτει περίπου το 71 % της εξωτερικής επιφάνειας του άνω μέρους, ενώ η υποκείμενη του δέρματος ελαστική υφαντική ύλη παραμένει ορατή σε ορισμένα σημεία, υπάγεται:
 - στην κλάση 6404 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας αν η υφαντική ύλη του άνω μέρους του πεδίλου, αφαιρουμένων των τεμαχίων δέρματος, επιτελεί τη λειτουργία άνω μέρους, δηλαδή συγκρατεί επαρκώς το πόδι ώστε να μπορεί να βαδίζει ο χρήστης του πεδίλου·
 - στην κλάση 6403 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας αν η υφαντική ύλη του άνω μέρους του πεδίλου αφαιρουμένων των τεμαχίων δέρματος δεν επιτελεί τη λειτουργία άνω μέρους, δηλαδή δεν συγκρατεί επαρκώς το πόδι ώστε να μπορεί να βαδίζει ο χρήστης του πεδίλου.
- 2) Η συμπληρωματική σημείωση 1 του κεφαλαίου 64 της Συνδυασμένης Ονοματολογίας, που προστέθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3800/92 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1992 ο οποίος τροποποίησε τον κανονισμό 2658/87, συμβιβάζεται με τη σημείωση 4, στοιχείο α', του εν λόγω κεφαλαίου.

(υπογραφές)